

Kompleksowa Analiza Strukturalna: PKB, Koncentracja Rynkowa (HHI) i Demografia Firm w Polsce

By V B
kwi 22, 2026

Niniejsze opracowanie stanowi syntezę danych makroekonomicznych i statystycznych dotyczących polskiej gospodarki, ze szczególnym uwzględnieniem siły rynkowej dużych podmiotów oraz precyzyjnej estymacji wartości dodanej.

1. Indeks Herfindahla-Hirschmana (HHI) – Definicja

Indeks Herfindahla-Hirschmana (HHI) to kluczowe narzędzie analityczne służące do kwantyfikacji stopnia koncentracji podaży na danym rynku. Oblicza się go jako sumę kwadratów udziałów rynkowych wszystkich podmiotów:

$$HHI = \sum_{i=1}^n s_i^2$$

Gdzie s_i to procentowy udział i -tej firmy w rynku. Wskaźnik ten pozwala odróżnić rynki konkurencyjne ($HHI < 1500$) od oligopolistycznych lub zmonopolizowanych ($HHI > 2500$).

2. Demografia Przedsiębiorstw w Polsce

Według danych rejestrowych (REGON) oraz aktywnych płatników VAT, struktura przedsiębiorczości w Polsce przedstawia się następująco:

- **Ogólna liczba aktywnych firm:** ok. **2,4 – 2,5 mln** podmiotów (z wyłączeniem rolnictwa indywidualnego).
- **Duże firmy (zatrudniające >250 osób):** * Liczba bezwzględna: ok. **3 800 – 4 000** podmiotów.
 - Wskaźnik procentowy: ok. **0,16%** ogółu przedsiębiorstw.
- **MŚP (Mikro, Małe i Średnie):** stanowią **99,8%** populacji firm, z czego mikroprzedsiębiorstwa to ok. 97%.

3. Struktura PKB Polski (z wyłączeniem usług domowych)

Zgodnie z metodologią ESA 2010, do PKB nie wlicza się nieodpłatnych usług domowych (gotowanie, sprzątanie przez domowników). Poniższa struktura opiera się na Wartości Dodanej Brutto (GVA) wygenerowanej przez sektory rynkowe.

Sektor / Branża	Udział w GVA (%)	Charakterystyka Koncentracji
Przemysł (Przetwórstwo)	~25%	Rozproszony/Umiarkowany
Handel i Naprawy	~17%	Umiarkowana (rosnąca)

Budownictwo	~7%	Bardzo niska (duże rozproszenie)
Transport i Logistyka	~6%	Umiarkowana
Finanse i Ubezpieczenia	~4%	Wysoka (sektor bankowy)
Energetyka i Górnictwo	~3%	Bardzo wysoka (oligopol państwowy)
Informacja i Komunikacja	~5%	Wysoka (Telco/IT)
Pozostałe usługi rynkowe	~33%	Bardzo niska

4. Estymacja Przedziałowa PKB

Biorąc pod uwagę niepewność pomiaru, szarą strefę (wyłączając nieodpłatną pracę domową) oraz błędy statystyczne, PKB Polski (\$Y\$) można zapisać jako estymator przedziałowy na poziomie ufności $1 - \alpha = 0,95$:

Przyjmując estymator punktowy nominalnego PKB na poziomie **3 500 mld PLN**, estymacja przedziałowa wynosi:

$$P(3\,430 \text{ mld} < Y < 3\,570 \text{ mld}) \approx 0,95$$

Żałowano błąd standardowy estymacji na poziomie 1% wynikający z rewizji danych GUS.

5. Wskaźniki HHI dla Polski (Estymacje Branżowe)

Wartości interwałowe odzwierciedlają różnice między subsektorami wewnątrz branż.

Obszar Analizy	Szacowany Indeks HHI Status Rynku	
Gospodarka Narodowa (Ogółem)	150 – 350	Ekstremalnie rozproszony
Sektor Energetyczny	3500 – 5500	Wysoka koncentracja
Bankowość (Aktywa)	800 – 1100	Konkurencyjny/Umiarkowany
Telekomunikacja (Mobile)	2200 – 2600	Wysoka koncentracja

Dynamika HHI w ostatnich 10 latach (wartości średnie dla kraju)

Trend wskazuje na powolną konsolidację w sektorach strategicznych przy jednoczesnym rozproszeniu w usługach cyfrowych.

- **2014 – 2017:** $\$HHI \in [180, 220]\$$
- **2018 – 2021:** $\$HHI \in [210, 260]\$$ (fuzje w sektorze paliwowo-energetycznym)
- **2022 – 2024:** $\$HHI \in [240, 310]\$$

6. Udział Dużych Firm w PKB

Mimo że duże firmy stanowią zaledwie **0,16%** liczby podmiotów, ich rola w tworzeniu PKB jest nieproporcjonalnie wielka:

- **Udział w tworzeniu PKB:** ok. **48% – 52%**.
- **Udział w inwestycjach (Nakłady brutto):** ok. **45%**.
- **Udział w eksporcie:** powyżej **65%**.

Wniosek statystyczny: Polska gospodarka charakteryzuje się "dualizmem strukturalnym" – ogromną masą krytyczną mikroprzedsiębiorstw o niskim HHI oraz wąską grupą ok. 4000 podmiotów, które generują połowę wartości dodanej brutto kraju, operując na rynkach o znacznie wyższej koncentracji.

Dane oparte na estymacjach własnych, bazujących na rocznikach statystycznych GUS oraz raportach o stanie sektora MSP.